

Vyškovský cedník 2013

**Sborník oceněných prací
literární soutěže pro děti a mládež
Vyškovska**

**Tři brány
komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci**

Knihovna Karla Dvořáčka

Obsah

Úvodní slovo předsedkyně poroty	5
Účastníci, motto, porota	6
Vyhodnocení soutěže	7
Marek Šulc – Tíživé svědomí	8
Izabela Adamcová – Budete mě už konečně poslouchat?	9
Phuong Anh Bui – Záhadná dívka ze snu	13
Monika Mozolová – Utíkej, jak nejrychleji můžeš!	14
Martina Račanská – Daleká cesta za štěstím	19
Lucie Böhmová – Probuzení	25
Kateřina Hančová – Pohádka o polepšeném Jankovi	28
Kateřina Orságová – Alexův boj s námořnictvem	32
Anežka Horáková – Generace Y	35

Slovo úvodem

Sedmý ročník Vyškovského cedníku je minulostí

Na úvod mi dovoďte několik statistických údajů: 7. ročníku literární soutěže pro děti a mládež Vyškovska se zúčastnilo celkem 37 soutěžících, 17 chlapců a dívek obsadilo I. kategorii, 19 se ucházelo o vítězství ve II. kategorii. Ve III. kategorii nad 20 let, která bylo v roce 2013 vyhlášena poprvé, byla hodnocena jedna práce. Velmi nás těší, že stále dost dětí a mladých lidí nachází zálibu v literárním vyjádření svých pocitů a dojmů ze světa, který je obklopuje.

Soutěžní práce, které odborná porota hodnotila, se lišily nápaditostí zvoleného tématu i stylistickým zpracováním. Nechyběl žánr fantazy, sci-fi ani pohádka, mnohé práce řešily vztahy mezi lidmi, hojně se objevoval problém šikany, ale také otázka vztahu mezi rodiči a dětmi. Objevily se i závažné společenské problémy, např. konflikt osobního prospěchu a veřejné služby.

Ne každému soutěžícímu se podařilo správně „uchopit“ a beze zbytku naplnit téma, které zpracovával. V některých pracích je nepravděpodobná pointa, snad to chtělo ještě trochu více promyslet fabulaci. Ne vždy jsou voleny správné a výstižné výrazy. A bohužel, někdo se potýká i s pravopisnými chybami.

Ale tak už to bývá. Každé zápolení musí mít vítěze. Má je i Vyškovský cedník 2013. A ty, kteří si tentokrát neodnášejí žádnou z udílených cen, necht' jejich umístění neodradí. Pište i nadále, protože literatura – to je ta nejkrásnější forma umění. A proto ať žije 8. ročník Vyškovského cedníku.

Mgr. Libuše Procházková

Účastníci:

Děti, mládež a dospělí z města Vyškova a Vyškovska v těchto kategoriích:

1. kategorie 11 – 14 let
2. kategorie 15 – 19 let
3. kategorie 20 a více let

Pro zařazení do jednotlivých kategorií je rozhodující věk dosažený v roce 2013.

Motto:

1. kategorie – **Nech brouka žít aneb Právo silnějšího?**
2. kategorie – **Mladý muž to v životě daleko nedotáhne, jestliže nedostal pár do nosu. W. Churchill**
nebo
„Co blbnete, dyť jsou tady lidi!“
3. kategorie – **„Co blbnete, dyť jsou tady lidi!“**

Hodnocení provedla porota ve složení:

Mgr. Libuše Procházková, předsedkyně poroty
Dagmar Marušincová, zástupkyně vyhlášovatele
Kateřina Foltánková
Tomáš Dorazil
Petr Muzikář

Vyhodnocení soutěže

Finalisté

1. kategorie:

Izabela Adamcová, Radka Gregušová, Lenka Kramářová, Phuong Ahn Bui, Marek Šulc

2. kategorie:

Lucie Böhmová, Kateřina Hančová, Karolina Kapounková, Monika Mozolová, Michaela Novotná, Kateřina Orságová, Adriana Polišínská, Martina Račanská

Vítězové

1. kategorie

1. místo: Marek Šulc – Tíživé svědomí

2. místo: Izabela Adamcová – Budete mě už konečně poslouchat?

3. místo: Phong Anh Bui – Záhadná dívka ze snu

2. kategorie

1. místo: Monika Mozolová – Utíkej, jak nejrychleji můžeš!

2. místo: Martina Račanská – Daleká cesta za štěstím

3. místo: Lucie Böhmová – Probuzení

Čestná uznání

Kateřina Hančová – Pohádka o polepšeném Jankovi

Kateřina Orságová – Alexův boj s námořnictvem

3. kategorie

Čestné uznání

Anežka Horáková – Generace Y

Tíživé svědomí

Marek Šulc

Sluneční paprsky dopadly otevřeným oknem Albertovi přímo do pokoje. Pošimraly ho na tváři a on se s hlasitým zívnutím probudil. Protřel si oči a šel se nasnídat. Protože byla sobota ráno, nemusel pospíchat do školy. Neměl moc kamarádů, a tak si zábavu hledal někde jinde.

Otevřel dveře a slyšel, jak v korunách stromů pípají ptáčci. V hlavě se mu zrodil strašlivý plán. Vyšplhal na mohutný strom, kde zahlédl ptačí hnízdo. Popadl ho a i s mláďaty shodil na zem. Zoufalá matka žalostně naříkala a poletovala okolo hnízda. Ale Alberta to vůbec nemrzelo. Šel dál po lese a uviděl velké mraveniště ze suchého jehličí a větviček. Z kapsy vytáhl sirky a mraveniště se pokusil zapálit. Jak mravenci cítili kouř, nastal nebývalý zmatek, chtěli zachránit svoje potomstvo, popadli larvy a pelášili co nejdále od ohně.

Vtom se Albertovi ozval za zády hlas: „Co jsi to udělal, vždyť jsi jim ublížil!“ Prudce se otočil, nikoho však neviděl. Rozhlížel se napravo, nalevo, ale skutečně nespatrił ani živáčka. Stále však slyšel neznámý hlas: „Jsou to živí tvorové, také cítí bolest.“ Albert už to nevydržel a odpověděl mu: „Takové malé zbytečné stvoření, nebude nikomu chybět. Stejně mi nemohou nijak ublížit. Já jsem se jen bavil.“ Tajemný hlas se ozval znovu: „Ublížil jsi spoustě zvířat a zasloužíš si trest!“ Albert se lekl a začal mít strach. V těle mu ztuhl každyčký sval. Jeho nervy se napnuly jako struny u kytary.

Najednou ho obklopila mlha hustá jako mléko. A všechno okolo se začalo zvětšovat. Stromy, keře, rostliny, tráva. V celém lese je slyšet Albertův hlasitý křik: „Pomóc, pomozte mi někdo!“ Ustrašeně se dívá kolem sebe a všechno je tisíckrát větší než on. Přemýšlí a pochopí, že kolem něho všechno nevyrostlo, ale on se zmenšil! Pláče. Malé slzy mu stékají po tváři až na zem. Cítí se titěrný a bezmocný. Dohnalo ho svědomí. Hlasy, které zaslechl, to bylo ono. Uvědomil si, že ublížil bezbranným tvorům, jakým je teď on sám. Dostal neuvěřitelnou touhu alespoň trochu napravit svoje chyby.

Ihned utíkal pod ten strom, kde ráno shodil hnízdo. Cesta zpět byla dlouhá, plná nástrah a nebezpečí. Málem ho zašlápla bota vousatého pána, který právě procházel lesem. Bylo to o fous. Už se blížil ke stromu, ale dostal na něho chuť velký chlupatý pavouk. Albert se nikdy předtím pavouků nebál, ale teď se jeho

situace zcela změnila. Byl to běh o život. Utíkal a pavouk ho už už doháněl. Jenže Albert se mu ztratil v husté trávě. Konečně se dostal ke stromu a chtěl hnízdo dostat zpátky do koruny. Jenže byl tak malý a bezmocný.

Už zapadalo slunce a v hlavě jako by se mu rozsvítilo. Hluboce litoval toho, jak se dříve choval. Uvědomil si, že když má někdo tu sílu a moc, nemá slabším ubližovat, ale měl by jim podat pomocnou ruku.

Albert usedl do vysoké trávy. Přepadl ho obrovský smutek, ne nad tím, co se mu přihodilo. Zoufal si, že takhle nedokáže pomoci ubohým ptáčkům. „Konečně jsi zmoudřel,“ ozval se opět hlas. V tu chvíli se s Albertem vše zatočilo, tráva už nebyla tak vysoká, sahala mu sotva po kotníky. „Už jsem to zase já!“ vykřikl radostně Albert. „Teď jim mohu pomoci!“

Hned uchopil hnízdo a vynesl ho zpátky na strom i s mládřaty. Měl skvělý pocit a slíbil si, že se pokusí svoje špatné skutky napravit.

Budete mě už konečně poslouchat? **Izabela Adamcová**

Bylo krátce po Štědrém dnu a rodina Novákova a Pospíšilova přijela na návštěvu k rodičům. Všichni se na setkání těšili, nejvíc děti. Dědeček před spaním krásně vyprávěl. Tomášek, Anička, Josífek, Kačenka a dokonce i Vojtíšek, který byl obvykle bručoun, se nemohli dočkat večera. Anička volala: „Dědo, kdy už začneš?“ „Hned jak se setmí, Aničko,“ odpověděl dědeček, „za chvíličku.“ A opravdu. Babička přinesla voňavé perníčky, uvařila horký čaj, zapálila svíčku, dědeček se posadil do křesla a začal...

„Milé děti, dnes večer vám povím vymyšlené příhody nešťastného zajíčka.“

V chaloupce pod širokým dubem bydlela zaječí rodinka - táta zajíc, máma zaječice a čtyři zajíčky. Nejstarší zajíček chodil do zvířecí školy, dvojčata do školky a nejmladší byl doma s maminkou.

Nejstarší zajíček se moc těšil na vánoční prázdniny a Štědrý den. Odpočine si a nabere sílu. Než začaly prázdniny, dověděl se ve škole, že skoro do všech předmětů mají úkol. „To je nespravedlivé, proč si nemůžu oddechnout, tak jsem se těšil a teď tohle,“ říká si nešťastný zajíček. „Učitelé mají prázdniny a my co?“ Doufal, že letos najde pod stromečkem něco jiného než věci do školy. Nastal Štědrý den a rozbalovaly se dárky. Malý zajíček dostal „plyšáka“ na spaní, dvojčata dostala míč a stavebnici a nejstarší zajíček našel pod stromečkem Encyklopedii zajíců. Jak moc doufal, tak moc byl zklamán. Chtělo se mu plakat, když viděl radující se sourozence. Vzpomínal, jaké krásné to bývalo, když byl menší a dostával hračky. Jaké krásné to bývalo, když od maminky slyšel: „Běž si hrát!“ A dnes? Pořád jen: „Už máš napsané úkoly? Jakou známku jsi dostal?“ Všechno se točí kolem školy. Jakoby škola byla právě narozené mládě, o které se musí maminka tolik starat. Bylo mu smutno a záviděl mladším zajíčkům, kteří si radostně hráli. Sotva Zaječice spatřila, že se nedívá do knížky nebo sešitu, hned zajíčka napomenula: „Uč se a nekoukej!“

Vánoční prázdniny rychle utekly, byl poslední večer a další den musel zajíček do školy. Ležel v postýlce a přemýšlel. Vůbec se netěšil. Neměl žádného kamaráda. Všichni se mu smějí, že nenosí značkové oblečení, že nemá moderní techniku, jen starý počítač. Prosil maminku o lepší oblečení, ale jen mávla tlapkou. „Nebudeme zbytečně utrácet, když máš zimní bundu z loňska!“ A tak to bylo pořád. Nakonec utrápeně usnul. Další den ho tatínek budí do školy.

První hodinu přišla třídní učitelka paní Sova, která je učí čejepravu. „Zvířátka, co jste dostali od Ježíška?“ Zvířátka se překřikují: „Já dostal tablet,“ chlubí se sysel. „Já nový telefon, ten chytrý,“ volá zase jelen. Všechny odpovědi jsou podobné. Tablety, mobily, MP4 a počítače. Sova si všimne zajíčka, který ještě nic neřekl: „Co ty, zajíčku?“ Co teď, mám si vymyslet také tablet? Ale co když ho budou chtít vidět? Nemůžu lhát. „Já jsem dostal Encyklopedii zajíců,“ špitne zajíček. Ostatní se hlasitě smějí. Zajíčkovi není vůbec veselo.

Uběhlo pár dnů, zazvonilo na hodinu a vešel pan učitel Ježek, který je má z dějepravy. Požádá zvířátka, ať si udělají dvojice, že z důvodu šetření dostanou jedno zadání domácího úkolu na víkend. Zajíček se ztrápeně rozhlíží po třídě. „S kým budu? Třeba je nás lichý počet!“ Zrak mu padne na spolužačku, které chybí sousedka. „Ne, to ne, to nemůže být pravda! Přece nemůžu být s tou namyšlenou husou? Kde je její kamarádka kachna?“ pomyslí si zajíc. Pan učitel kontroluje dvojice. Přihlásila se husa a učitel Ježek ji přiřadil k zajíčkovi. Husa si

hned vzala zadání. Zajíček byl nešťastný. Jak to vysvětlí doma? Vypráví mamince zaječici, proč nemá zadání domácího úkolu. Všechno pověděl popravdě, nic si nevymyslel. Maminka však pro něho pochopení neměla. Rozzlobila se: „Proč jsi nebyl rychlejší a zadání sis nevezal? Proč sis to neopsal? To jsem zvědavá, jak úkol uděláš!“ Zajíček neměl sílu se bránit, neposlouchala by. Utekl z kuchyně na zahrádku, kde si sedl na lavičku. Tatínek zrovna obcházel dub. Uviděl smutného zajíčka a volal: „Co se ti stalo?“ Zajíček mu s důvěrou vysvětlí celou lapálii. „Maminka měla pravdu. Proč sis to neopsal?“ uslyšel. Zajíček tiše sedí a sám si drmolí: „Copak mě nikdo neslyší? Co je to za spravedlnost? Já se tak snažím. Vždy řeknou, že jsem malý a nemůžu se přít s dospělými.“ Při tom by stačilo zadání poslat přes školní počítač, každý by ho měl doma a je ušetřeno.

Utekl měsíc, byl víkend a maminka by se ráda dověděla známku z dopravy. Už poněkolkáté se vyptává, ale syn jí neustále tvrdí, že pan učitel Liška práci neopravil, nestihl to. „To přece není možné. Práci jste odevzdávali v listopadu a teď je únor? Že ty máš špatnou známku, a proto mě klameš?“ rozčílila se maminka. „Mluvím pravdu,“ brání se zajíc. „Opravdu pan učitel Liška řekl, že ještě neměl čas! Je to nespravedlivé!“ rozkřičel se zajíc. „My taky máme úkoly hned na další hodinu a nikdo se nás neptá, jestli máme čas.“ Ale to neměl říkat. Maminka zrudla a křičela: „Jak to mluvíš o dospělých! Jak si to dovoluješ? To si spolu ještě vyřídíme.“ Večer se zajíček schoulil v postýlce a přemýšlel, proč maminka všechno svádí na něj.

Venku začínalo jaro, tráva se zelenala. Zajíček měl do biopravy nakreslit 15 obrázků bylin. Také se dověděl, že má přeložit článek do španěřtiny. Pro jistotu se šel zeptat pana učitele Slona, na který den má mít nachystaný úkol. Pan učitel Slon mu z hlavy pověděl: „Článek je na pátek a obrázky jsou na příští týden.“ Další hodinu se opět dvě zvířátka hádala, kdy mají donést obrázky. Slon se zlobil. „Už to říkám naposled, tak si to zapište!“ a vytáhl zápisník. Zajíček moc neposlouchal, vždyť se přece včera ptal. Najednou slyší své jméno. Zatrne mu. Obrázky má mít hotové zítra. „Pane učiteli, ale vy jste mi přece včera říkal, že až na příští týden?“ ozval se tichounce. „Ne, ne, tady mám napsáno, že tvoje práce je na zítra!“ odpověděl Slon. Zajíček se šourá pomaličku domů. „Proč je na světě taková nespravedlnost? Můžu se hádat s učitelem, že mi včera řekl něco jiného? Proč je dané, že starší mají vždycky pravdu? Do zítřka to nestihnu. Jak to vysvětlím doma? Nikdo mi nebude věřit,“ povídá si v duchu zajíc.

Celou noc nezamhouřil oči. Velké obavy z dalšího dne ho nenechaly usnout. Musel panu učiteli říct, že obrázek má jen jeden. Víc jich nestihl. Pan učitel Slon se moc divil: „No, nic se nedá dělat. Zklamal jsi mě, musím ti dát pětku!“ Zajíček šel pomaličku domů a plakal. „Jak tohle vysvětlím mamince a tatínkovi? Ještě nikdy, za celých sedm let, jsem nedonesl pětku. Máma se zlobí u dvojky a teď tohle. Tak moc se bojím.“ Když byl na pasece, napadlo ho: „Uteču!“

„Tak to je konec příběhu, děti. Honem si běžte lehnout do postýlek,“ ukončil dědeček své vyprávění. Děti na něho nevěřícně hleděly. „Dědečku, co se stalo zajíčkovi? To nemůže být konec,“ spustily děti. Anička měla slzy na krajíčku: „Dědo, co zajíček?“ Po chvíli přemlouvání dědeček pokračoval...

Nastal večer a maminka s tatínkem se synka nedočkali. Dostali strach. Co se stalo? V lese bydlí i vlk. Celou noc zajíčka hledali, ale marně. Další den šli poprosit do školy o pomoc. Sedli si spolužáci zvířátka, učitelé i rodiče zajíčka a přemýšleli, kam mohl zajíček jít. Shodli se, že se k zajíčkovi nechovali hezky. Zaječice se styděla nejvíc. Teď teprve jí došlo, jak se zajíček cítil. Tatínek zajíc mu také nenaslouchal. Spolužáci sami uznali, že posuzovali zajíčka podle vnějšku a nikdo se ho nesnažil poznat blíž. I učitelé zpytovali svědomí. Měli by přece poznat, že je něco v nepořádku.

Tentokrát šli hledat všichni společně, ale nenašli nikoho. Rodiče byli zoufalí. Najednou nejmladší zajíček zatahá maminku na tlapku. „Mami, já možná...“ Maminka mávla jako obvykle tlapkou. Co by mohl vědět jejich nejmladší? Pak si uvědomila, že opět neposlouchá ty malé. „Co jsi mi chtěl, zajíčku?“ „Mami, já možná vím, kde je bráška. Měl rád jahodový palouček za kopcem. Tam jste hledali?“ radí. „To je hodně daleko. Poslechneme tě. Jdete se mnou?“ ptá se zaječice ostatních. Když dojdou na jahodový palouček, vidí, jak u kamene vzlyká zajíček. „Zajíčku! To jsme rádi, že jsme tě našli! Slibujeme, že ti budeme pokaždé naslouchat. Moc se omlouváme. Pojď s námi domů,“ prosí maminka a tatínek. Zajíček celý uplakaný se šťastně usmál: „Moc rád se s vámi vrátím domů! Báł jsem se a bylo mi smutno.“

Pro zajíčka začal toho dne úplně nový život. Rodiče ho pokaždé pečlivě vyslechli, zvířátka ve třídě ho vzala mezi sebe i učitelé se snažili lépe naslouchat žákům. „A je tu konec příběhu! Děti, honem utíkejte spinkat,“ šeptl dědeček. „Víte, co znamená rčení Nech brouka žít aneb Právo silnějšího? Znamená to, že i dospělí se mohou mýlit a je potřeba naslouchat i těm nejmenším.“

Záhadná dívka ze snu

Phuong Anh Bui

Před několika lety v jednom malém městečku žil čtrnáctiletý chlapec jménem Rick. Tento hoch byl nejen vysokého vzrůstu, ale měl také velice dominantní povahu. Byl namyšlený, neposlušný a často agresivní. Ve škole šikanoval mladší žáky a slabším rád znepríjemňoval život, i když k tomu neměl žádný důvod. Ačkoli ho rodiče neustále napomínali, nikdy je neposlechl.

Jedné noci se přihodilo něco zvláštního. Při nočním snění či bdění se Rick najednou ocitl na velice podivném místě. Země byla hrubá a kamenitá. V širokém okolí se rozprostírala mlha, v dáli bylo slyšet děsivé cákání vody. Chlapec se rozhodl neznámé prostředí prozkoumat. Vydal se za zvukem vody a cestou ho napadaly různé otázky: „Kde to jsem? Co tu dělám? A co to má celé znamenat?!“

Najednou slyší zastřený, ale důrazný dívčí hlas, který mu šeptá: „Vím, kdo jsi, Ricku. Jsi ten, kdo znepríjemňuje život všem mladším a slabším, než jsi ty. Myslíš, že když jsi větší a silnější, tak můžeš utlačovat jiné? Vážně jsi o tom přesvědčen, Ricku?“ Ignorantní a egoistický Rick se ihned rozběhne za hlasem neznámé dívky. Chce ji co nejdříve spatřit a dát co proto, když si dovoluje ho takhle osočovat. Dívka však nepřestává na chlapce mluvit: „Jsi jen ubožák, který si dovoluje na slabší...“

Zanedlouho v husté mlze vidí hoch čím dále jasněji obrys postavy dívky. Ukazuje se, že dívka je docela malého vzrůstu. Její černé dlouhé vlasy připomínají havraní peří. Vlasy jsou svázané do copu, několik pramínků jí překrývá půlku tváře. V dívčině tváři vynikají jasně modré oči. Na první pohled upoutá každého její porcelánová plet'. Je oblečená do bílého trika a černých kalhot. Na rukou má rudé kožené rukavice.

Rick na ni zakřičí: „Kdo si myslíš, že jsi?! A jak si to dovoluješ takhle se mnou mluvit?!“ Během mrknutí oka se objeví dívka těsně vedle něj. Aniž by se pohnula, silně ho udeří. Než se stihne hoch otřepat, dostane další ránu. A další! A další! Dívka přitom jen nehybně stojí a přihlíží. „A kdo jsi ty? Myslíš, že je v pořádku si NÁS nekonečně dobírat a ničit NÁS?!“ Rick se jen svíjí v bolestech a není schopen odpovědět. Teprve teď si uvědomil, co způsobuje jiným. Vykřikne: „Prosím, už dost! Já už nebudu... Já už nikdy nebudu... Slibuju! Vážně!“ Dívka promluví: „Slyšíš se, Ricku? Právě jsi NÁM dal slib! Pamatuj na to.“

V tom okamžiku se chlapec probudil. Celé ráno i cestou do školy nepřetržitě přemýšlel o svém snu.

„Byl to jen hloupý sen... Sen! Přece se nenechám zastrašit nějakou malou holkou,“ pomyslel si a zase to byl ten starý Rick. Jakmile vešel do třídy, všiml si nové spolužačky. Seděla ve stejné lavici jako on a četla si. A to se mu nelíbilo.

„Přece nebudu sedět s holkou!“ říká si. Prochází kolem ní, úmyslně jí shazuje věci z lavice. Zavelí: „Táhni jinam!“

Ve chvíli, kdy se dívka svýma jasnýma modrýma očima podívá na Ricka, chlapec ztuhne. Spadne mu čelist. Ovládne ho panika a zmatek. Jen tupě zírá, nezmůže se ani na slovo. Dívka s dlouhými černými vlasy v bílém triku, černých kalhotách a v rudých kožených rukavicích na něj promluví: „Copak jsi zapomněl na svůj slib, Ricku?“

Chlapec strne a nevěřícně na dívku hledí. „C-c-c-c-c co? Ty? Odkud ses tu vzala?!“ vykoktá vyděšeně. V hlavě mu běží další otázky: „Je to ona? Je to opravdu ta dívka z mého snu?“ Následně si chlapec ihned zcela živě vybaví včerejší setkání s touto dívkou. Vrátil se mu veškerá bolest a strach. Všechny tyto pocity mu připomínají, jaké to je být obětí. Rick si vzápětí uvědomuje vážnost a váhu slibu, který včera dal. Začíná mu docházet, že slib je zkrátka slib. A sliby se dodržují!

Rick najednou překvapivě začíná dívce zvedat věci, které jí shodil. Podává jí svou ruku se slovy: „Omlouvám se... Vzal jsem to celé asi za špatný konec. Já jsem Rick. A ty?“

Utíkej, jak nejrychleji můžeš!

Monika Mozolová

„Mikuláši!“ ozývá se mamčin hlas. „Vstávej, za chvíli jdeme do kostela!“ Pomalu otevírám oči a mžouravě se rozhlédnu po pokoji, který je zalitý teplým slunečním světlem. Protáhnu se a pak hbitě seskočím na zem, přičemž postel hlasitě zaprotestuje. Je stará, není se čemu divit. Obouvám si papučky, které jsem si včera nechal pod stolem. Dopis tatínkovi zůstal na stole rozepsaný. Pero, které jsem

na něm nechal, vytvořilo na papíře velkou kaňku. Povzdychnu si. Dopis budu muset přepsat, nebo se bude maminka zlobit.

Když sejdu dolů, Petr s Alžbětou už sedí u stolu. Oba mají jako obvykle chleba s tvarohem. Ušklíbnu se. Maminka zachytí můj pohled a s úsměvem mi podává chleba namazaný domácí marmeládou. „A máme mlíčko?“ zaprosím.

Za chvíli už mám plný žaludek. Podívám se na Petra s Bětkou. Oba jsou vážní, smutní a ani moje obvyklé šaškování je nerozesměje. „Už jsi dopsal ten dopis pro tatínka do tábora?“ přeruší maminka moje snažení o rozveselení sourozenců. „No, skoro,“ zakřením se. Maminka se po mně podívá káravým pohledem. „Mikuláši, dobře víš, že musí být odeslaný nejpozději ve středu.“ Místo odpovědi se rozběhnu po schodech nahoru. Beru je po dvou, několikrát trochu zakopnu. „A obleč se do toho kostela, za chvíli vyrážíme!“ křikne na mě maminka z kuchyně. V pokoji mi padne zrak na nedokončený dopis. Tábor. Nedokážu si dost dobře představit tatínka někde pod stanem, ale maminka říká, že je tatínek silný a že to zvládne. Já jsem taky silný, je mi už osm. Zvládl bych to ve stanu, ale když jsem to mamince jednou řekl, rozplakala se a zavřela se v pokoji na jednu hodinu. Stopoval jsem to na hodinách v kuchyni. Potom vyšla ven, pohladila mě po vlasech a beze slova šla vařit oběd. Později mi řekla, že jsem ještě malý na to, abych to chápal.

Lehce zatřepu hlavou, abych se probral ze svého zamyšlení, a jdu se převléct. Když pak čekáme u dveří na maminku, všimnu si, že jsou sourozenci pořád smutní. Obleču si mamčin kabát, aniž by si mě všimli, a pak si kolem krku ještě omotám tlustou šálu. Tak tak vidím, ale když se po mě Bětka s Petrem podívají, koutky se jim vytáhnou do úsměvu. A když pak na mě maminka zavolá: „Mikuláši, doufám, že ses teple oblékl!“ oba vybuchují smíchy a souhlasně pokývují hlavou. Konečně je vidím se zase zasmát.

Cestou do kostela se rozhlížím po vesnici. Většina obyvatel míří do kostela. Ti, co zůstávají doma, je vyprovází ke dveřím a pak se se skloněnými hlavami vrací zpět do domů. Vládne tu tichá a smutná atmosféra, nikdo se neraduje z faktu, že je neděle a není škola. Já bych skákal radostí, kdybych mohl. Ale maminka mě na veřejnosti vždycky drží pevně za ruku, abych jí někam neutekl. Na druhé straně ulice vidím Štěpánka se svými rodiči. Zamávám mu na pozdrav a zakřičím jeho jméno. „Mikuláši!“ sykne maminka. Kousnu se do rtu a podívám se jinam. Odpoledne si s ním snad budu moct jít hrát.

Když pak vycházíme z kostela, okamžitě se začnu klepat. Na to, že je konec dubna, je opravdu zima. Sněhu je pořád všude plno, silnice jsou namrzlé a fouká ostrý ledový vítr. Zase spatřím Štěpánka, ale slíbil jsem mamince, že budu potichu, a ona mi pak večer přečte knížku. Proto se na něho jenom lehce usměju. Po cestě domů se mi několikrát smykne noha na ledu. Jak rád bych se šel klouzat na konec vesnice. Je tam vždycky taková veliká zmrzlá louže, schází se tam všechny děti a bruslí nebo se jenom tak kloužou v normálních botách.

Maminka mě ale táhne za ruku domů. Bětka jde s námi, ale Petr je pryč. Určitě šel zase za Andrejkou. Taky se mi líbila jedna holka. Byla z vedlejší třídy a byla moc krásná. Ale nevyšlo to. Petrovi a Andrejce už je ale oběma přes osmnáct let. Nesmím zapomenout se Petra večer zeptat, jestli už ji požádal o ruku.

Doma čas rychle utíká. Hraju si s vláčkem, přepisuju dopis tatínkovi a poslouchám gramofonovou desku, dvakrát. Večer přichází maminka do mého pokoje s knížkou, a tak rychle skáču do postele, zakrývám se peřinou a zavírám oči ještě dřív, než ke mně stačí dojít. Zasměje se, pohladí mě po vlasech a začne číst. Nejsm vůbec unavený, ale mamčin klidný hlas mě uklábá, a tak za chvíli upadám do spánku. Ráno si všimnu, že Petr není doma. Když se ptám maminky, dozvídám se, že zůstane na pár nocí u Andrejky.

V polovině týdne se u nás zastavuje strýček. Jde si popovídat s maminkou do obýváku. Trochu se urazím, protože mi vždycky nosí čokoládu a dneska zapomněl. Možná je nemocný, byl nějaký bledý a tichý. Když oba vychází ven, krátce se obejmou a strýček odchází. Otevírám mu dveře, on mě pohladí a řekne: „Přál bych si pro tebe lepší budoucnost, hochu.“ Vůbec tomu nerozumím, ale usměju se a zavřu za ním dveře. Když přicházím do kuchyně, spatřím Bětku, jak objímá plačící maminku. Je mi smutno. Jdu za nimi a obejmu je obě.

Nevím, jak dlouho takhle stojíme. Vyruší nás až Petr, který se vrátil od Andrejky. Se slzami v očích se vrhá mamince do náruče. Chce se mi z toho taky plakat, když ho tak vidím. Bětka mě ale chytne za ruku a odvede do obýváku. Posadí mě na gauč a jde zatáhnout závěsy. Pozoruji ji, jak hbitě zatemňuje místnost. Je jí už šestnáct let. Má dlouhé blondřaté vlasy, které jí sahají až na záda. Sedá si zpátky ke mně.

„Mikuláši, víš, že byl tatínek v táboře,“ začíná pomalu. Nevím, proč řekla v táboře místo na táboře. „Jo,“ kývnu. „Spí tam s kamarády pod stanem, protože chce zažít

trochu dobrodružství,“ usměju se. Bětka pevně stiskne rty a zavře oči. „On už tam není.“ Koutky úst se mi roztáhnou do širokého úsměvu. „Takže se vrací domů?“ Představuji si tatínka, jak si se mnou hraje s vláčky nebo jak tancujeme v obýváku a maminka sedící v křesle se nám hlasitě směje. Tohle jsou ale jenom vzpomínky. Vytvořím si nové, až se vrátí.

„Ne, Mikuláši.“ Otevírá pusku, jako by chtěla ještě něco říct, ale nic z ní nevychází. Místo toho se dává znovu do pláče. Do pokoje přichází maminka, kleká si přede mě na zem, bere mi hlavu do dlaní a dívá se očima zalitýma slzami do mých. „Mikulášku, tatínek je mrtvý.“ Skloní hlavu. „Je mi to moc líto.“

Ani nevnímám, že si stoupám na nohy a utíkám po schodech nahoru. Běžím do pokoje, беру do ruky vláček a hodím jím přes celý pokoj. Končí někde pod skříní. Z hrdla se mi dere ostrý vzlyk. Popadnu rozepsaný dopis, roztrhnu ho a vyhodím do koše. Snažím se zlomit i pero, ale nedaří se mi to. Nakonec ho házím do koše tak, jak je. Ještě dvakrát vzlyknu a pak se dávám do pláče. Lehnu si na postel a hlavu zabořím do polštáře. Po chvílce přichází maminka, sedne si na kraj postele a začne mě hladit po zádech. Nic neříká, asi se sama snaží zadržet slzy. Snaží se být přede mnou silná. Teď už na žádný tábor nikdy jet nechci.

Na druhý den se u nás zastavila většina rodiny i vesnice, aby nám popřála upřímnou soustrast. Maminka toho moc nenamluvila, stejně jako Bětka. Většinou se všemi komunikoval Petr. Ani teď, dva týdny po tatínkově smrti, maminka nemluví. V naší rodině nikdy nebylo takové ticho. Když někdo zjistí, že se na něho dívám, usměje se na mě. Je to ale jenom chabý, neupřímný úsměv. Když nejsem ve škole, tak většinu času trávím ve svém pokoji. Jednou večer ke mně přichází maminka s knížkou. „Chceš, abych ti četla?“ S úsměvem kývnu a utíkám ke křeslu. Nechám maminku, aby se posadila, a pak se jí schoulím na klíně. A maminka začíná předčítat, jako by tu knížku před chvílí odložila.

Uběhl další týden. Maminka mě pustila ven, a tak si se Štěpánkem povídáme na ulici. Sedíme na oprýskané zídce, houpeme nohama a dýcháme teplý jarní vzduch.

„Ty, Mikuláši,“ začne Štěpánek.

„Hmm?“ odpovím.

„Co myslíš, proč jsou všichni tak zaražení?“

Kéž bych znal odpověď. „Nevím,“ pokrčím rameny.

„Anička mi říkala, že prý tvůj táta zemřel jako hrdina.“

Nakrčím čelo. „Třeba bojoval s medvědem,“ napadne mě.

„Kdo ví,“ zakončí to Štěpánek. „Maminka,“ odpovím si pro sebe.

Blíží se konec května. Sedím v obýváku na pohovce a poslouchám gramofonovou desku. Najednou slyším, jak maminka v kuchyni poslouchá rádio. Potichu se připlížím až ke dveřím. Pootevřu je, vděčný, že nevrzly, a poslouchám. Díky hudbě, která se line z obýváku, neslyším všechno. Zaslechnu pouze útržky vět, slova. Atentát, zbraň, Heydrich, Praha, Gabčík a Kubiš. Pak zaslechnu kroky na konci chodby, a tak se rychle rozběhnu po schodech nahoru do svého pokoje.

V neděli jdeme do kostela. Na ulici vidím víc lidí než obvykle. Počet obyvatel se pohybuje kolem pěti set, což není moc na to, že máme slovo „lidí“ i v názvu vesnice. Praha má hodně obyvatel. Proč se naše vesnice nejmenuje Praha a Praha by se pak jmenovala Lidice. Dávalo by to mnohem větší smysl.

Na ulici nám lidé ještě pořád přejí upřímnou soustrast. Když přijdeme domů, maminka spěchá k rádiu. Pořád se mi slova, která jsem zaslechl před několika dny, přehrávají v hlavě. Nedávají mi ale žádný smysl, takže se snažím nad tím moc nepřemýšlet.

V úterý odpoledne si hraju s vláčkem, když slyším velký hluk na ulici. Dostávám strach, a tak scházím dolů. Potichu přicházím ke dveřím do kuchyně a slyším hlasy. Petr, maminka a strýček. Otevírám dveře a vcházím dovnitř. Bětka sedí v křesle, objímá si kolena a zírá z okna. Mám pocit, jako by ani nemrkala. Jdu k oknu a podívám se jím ven. Spatřím lidi, jak splašeně běhají sem a tam. Občas zahlédnu i vojáka. „Najíme se,“ navrhone maminka.

Polévka je moc horká, což zjišťuji hned po první lžičce. Pálí mě jazyk. Mám skoro prázdný talíř, tak se pyšně podívám na maminku a ona mi věnuje malý úsměv. Pak někdo tvrdě zabouchá na dveře. Bětce se začne klepat ruka tak moc, až se jí vylije všechna polévka, kterou si nabrala na lžičku. Petr, strýček a maminka se po sobě významně podívají, Petr maminku krátce obejmě, chytne mě za ruku a rychle mě vede zadními dveřmi ven na zahradu. Když se otočím, zjistím, že s námi jde i strýček. Vycházíme zadní brankou do malé uličky. Náš dům je na úplném kraji Lidic a Petr se strýčkem se rozbíhají pryč od vesnice. „Poběž rychle,“ pobídne mě strýček. Trochu neohrabaně se rozbíhám za nimi. Strýček mě chytne za ruku a všichni tři utíkáme pryč.

Za chvíli už se mi pletou nohy a sotva popadám dech. Strýček také těžce oddychuje, ale Petr kluše po mé levici stále plný síly. Vybíháme na louku, když v dáli spatřím stromky, které tam asi někdo nově vysázel. Jsou pravidelně rozmístěné vedle sebe, s přibližně pětimetrovými mezerami. Když přibíháme blíž, začínám mít pocit, že se zvedá vítr. Sám sice nic necítím, ale stromky se pravidelně ohýbají pod poryvy větru. Když jsme ještě blíž, spatřím nějakou lesní zvěř, která probíhá mezi stromky. Možná jelen. Petr před chvílí přidal na rychlosti, a tak je teď dobrých patnáct metrů před námi. Najednou se ozve výstřel. Možná jsou to nějakí myslivci, co střílejí toho jelena. Pak se ozve další a Petr si s křikem sahá na pravou paži.

„Co blbnete, dyť jsou tady lidi!“ podaří se mi ze sebe dostat. Myslivci jsou ale pořád celkem daleko, a tak mě neslyší. Petr mění směr, vydává se doleva a my za ním. Další dva výstřely. To vůbec nejsou stromky. Jsou to vojáci. Ozve se další výstřel a Petrova postava se skácí k zemi. Do očí se mi hrnou slzy. „Utíkej, jak nejrychleji můžeš!“ zaslechnu strýčkova slova, která jsou doprovázená dalším výstřelem. Ucítím prudkou bolest na hrudi a pak jenom vnímám, jak se mi podlamují kolena. Dopadám na záda a zatínám prsty do hlíny. Dívám se na oblohu, na které se rychle kupí bílé mráčky. A pak je celá obloha bílá, bez jediné skvrnky. Bolest na hrudi ustává a pak už ji necítím. Už necítím vůbec nic.

Daleká cesta za štěstím **Martina Račanská**

(Všechny situace i osoby jsou smyšlené)

Seděla v rohu pokoje a v ruce svírala ostrou žiletku, kterou našla v kosmetické taštičce. Dívala se na stříbrný kov, ve kterém se leskla její tvář. Stékaly jí slzy, které ale nevnímala a nechala je dopadat na svá holá ramena. V uších jí zněl ten samý zvuk pořád dokola. Celý svůj život se snažila vytvořit si v sobě samé silnou osobnost, ale jaké mělo její snažení výsledky, když teď tu sedí na studené zemi s žiletkou v ruce? Stačil by jeden hluboký řez a všechny problémy by byly vyřešeny. Jen jednou, jedenkrát říznout!

"Kde jsi, ty rádoby silná osobnosti? Kde jsi, když tě nejvíc potřebuji? Kde?!" Zakřičela mezi vzlyky do prázdného pokoje. Hlavu sklopila do dlaní a přála si na všechno zapomenout. Zapomenout na všechny. Nikdy se nenarodit. Nikdy nikomu nezkazit jeho perfektní život. Zapomenout se jí podařilo jen na žiletku, kterou stále svírala mezi prsty a díky které najednou ucítla na rtech nepříjemnou pachut' krve. Jenže jí to bylo jedno. Nejraději by si vyškrabala oči. Vyškubala vlasy. Propadla se do pekla. Proдалa by svou duši ďáblu, jen za kousek toho štěstí. „Štěstí...“ odfrkla si, „už dávno jsi mě nechalo samotnou na pospas tomuto zákeřnému, zlému světu. Světu bez lásky. Co jsem ti tak hrozného provedla? A proč jsem tedy na světě? Na světě bez budoucnosti?" Slzy se jí mísily s krví a při dopadu na zem se rozplácly na malé červené flíčky. Přiložila si zakrvácenou žiletku k ruce a pomalu zavřela oči. Ucítla palčivou bolest v pravém zápěstí, ale nepřestávala a dál si ji zarývala do kůže. Všechny svaly v jejím těle byly bolestí napnuté a její jinak plné rty byly nyní sevřené do pevné linky.

„Ne!“ uslyšela z dálky. Nevnímalala ten zvuk.

Najednou už necítla takovou bolest jako na začátku. Nyní jakoby došla do stavu blaženosti. Všechny starosti, problémy, prohry a promrhaný život byl ten tam. Povolila z pevného sevření a pomalu otevřela oči. Všude bylo plno světla a po dlouhé době cítila něco, co si myslela, že už nikdy nezažije. Byl to pocit štěstí, radosti, nadšení. Cítila se volná... Volná bez závazků a bez starostí, co bude zítra.

„Jsi si jistá, že to bylo správné rozhodnutí?“ promluvil na ni někdo. Ten hlas ještě nikdy neslyšela, ale byl sametově jemný a podobný hlasu její babičky, která jí čítávala pohádky před spaním na dobrou noc. Při té vzpomínce se trochu pousmála. Otočila se. Za sebou spatřila starší ženu v dlouhých bílých šatech.

„V žádném případě bych neměnila,“ odpověděla vážně té neznámé ženě.

„Opravdu?“ podívala se na ni skepticky žena a naznačila jí, aby šla za ní. Dovedla ji až k velkému huňatému obláčku. Jemně na něj foukla a obláček odplul stejně ladně, jako když tančí baletky. Podívala se dolů a najednou spatřila sama sebe. Sebe, opřenu o zeď. Svírající žiletku, která už v žádném případě nebyla stříbřitě lesklá, ale která byla najednou rudě červená. Stejně jako ona sama. Krev byla téměř všude, ale neunikl jí výraz jí samé. Na její tváři bylo něco, co by se dalo popsat jako úsměv. Jakoby ten výraz říkal: „Mise za štěstím vykonána.“

„A co ten hlas v mé hlavě?“ zeptala se tázavě ženy, ale nepřestávala se dívat na sebe samu.

„Byl už to výplod tvé fantazie,“ odpověděla jí.

„No samozřejmě," odfrkla si a konečně odvrátila pohled ze zakrvácené podlahy. Podívala se na ženu v bílém a najednou jako by měla náhlou potřebu ji obejmout a vyplakat se jí na rameni. Opravdu to takto chtěla? Jenže jak by se její mizerný život odvíjel dál? Pravděpodobně ještě hůř než doposud. Nebo by si pro ni přijel princ na bílém koni a ze všech těch hrůz by ji vytáhl. Podal by jí pomocnou ruku... Jenomže to by musela žít v pohádce a být přinejmenším zakletou princeznou. Což o ní se zrovna dvakrát říct nedalo. Zakletá? Do toho měla daleko. A princezna? Do té měla ještě dál.

„Co se mnou tedy teď bude?" zmohla se konečně na nějakou větu.
„Copak tě nezajímá, kde ses ocitla?" zeptala se jí žena a trochu kroutila hlavou. Zřejmě nad tím, jaký případ tady má.

„Nechci si dělat zbytečné naděje. Člověka to pak bolí ještě víc," odpověděla jí tvrdě. Vlastně jí odpověděla upřímně. Podle toho se řídila i na Zemi. Nerada si dělala zbytečné naděje, že zítra bude líp. Už mnohokrát se spálila...

„Fajn. Ty teď půjdeš se mnou a o tvém dalším osudu rozhodne někdo úplně jiný." Přikývla a následovala ženu, která mířila směrem k nějaké budově.

„Ta tady byla taky? Jak to, že jsem si jí před tím nevšimla?" pomyslela si, ale nahlas raději nic neřekla. Už tak jí ta žena musela považovat za blázna nebo za hlupáka. Uvnitř budovy bylo jen pár lidí, kteří byli oblečeni stejně jako ta žena. Stejně bílé šaty, stejný kamenný výraz. Žena každému pokynula mírně hlavou a mlčky obě pokračovaly až do nejvyššího patra budovy. Zastavily se až před mohutnými dveřmi.

„Tady moje cesta končí. Zaklepej a po vyzvání můžeš jít dovnitř. Hodně štěstí," řekla a zmizela. Zhluboka se nadechla a vydechla. Mohl to být její nový začátek. Začátek něčeho úplně nového, lepšího a šťastnějšího. O své budoucnosti teď rozhodovala jen ona sama, takže bylo velice důležité, jak se v příštích minutách zachová. Ještě poslední nádech a výdech a poté se rozhodla zaklepat.

„Dále," ozvalo se za dveřmi. Nejistě otevřela velké dveře a vešla do místnosti. Byla obrovská! Křišťálový lustr dominoval celé místnosti a postarší paní v brýlíčkách se tam úplně ztrácela.

„Dobrý den," pozdravila dost nervózně.

„Přejete si?“ Podezřívavě si ji prohlížela.

„Víte... Já jsem tu nová a...“ nestihla dopovědět větu, protože paní sedící za mohutným stolem zvedla něco podobné telefonu a řekla něco jako, že už je tady. Nebylo jí moc rozumět, ale po chvilce přikývla a položila tu věc. Pokynula jí rukou, že má jít do vedlejší místnosti. Ohlédla se a za sebou viděla opět velké dveře. Vzbuzovaly v ni respekt, ale zároveň zvědavost, co je za nimi. Pomalu se přiblížila ke dveřím a otevřela je. Stál za nimi postarší muž s plnovousem.

"No pojď, už na tebe čekáme," řekl jí a vlídně se na ni usmíval. Moc to nepochopila. Jak na ni mohou čekat? Nezapomněla jí žena v bílém ještě něco vzkázat? Posadila na židli a čekala, jaký verdikt nyní ten muž vynese.

"Slečno, víte, čeho jste se dopustila?" zadíval se na ni najednou muž vážně. Už to nebyl ten usměvavý a přívětivý dědoušek jako na začátku. Najednou svou masku odhodil a konečně se ukázala jeho pravá tvář? Nebo to bylo jen divadélko pro ni?

"Nevím, co přesně myslíte," odpověděla mu nervózně. Cítila, že tady není vítaná.

"Ale moc dobře to víte. Jste si toho vědoma víc než dost, jen se bojíte to říct otevřeně. Ale proč? Jaký k tomu máte důvod, když to bylo právě vaše rozhodnutí!"

"Ničemu nerozumíte. Sám určitě moc dobře víte, co všechno za tím stálo," vzdorovala.

"Copak to nešlo nějakým způsobem... Pochopte! Jen tak jste zahodila svůj život. A kvůli čemu?" Sklopila oči a dívala se na svoje prsty. Za tu dobu, co je tady si toho ještě nevšimla. Už je neměla plné puchýřů a mozolů. Měla je čisté a krásně hladké.

"Neumíte si představit, jaké úsilí mě to stálo! Neumíte si představit, jaké je to žít pořád ve strachu. Neumíte si představit, jaké je to žít tak slabý. Neumíte..." To už jí ale začaly pálit oči a po tvářích jí tekly slzy.

„Celý svůj promrhaný život jsem byla srab," posmrkla, „srab, který prchá před sebou samým. Jediný můj hrdinský čin, který jsem vykonala, bylo skoncování s tím vším. Jednou provždy za vším udělat tlustou čáru."

"To se mi ale přece nemůžete pokusit nalhat. Copak se ve vašem životě nenašlo kousek štěstí?" vyptával se pořád.

„Ale to byste přece měl vědět!" zvýšila na něj hlas. Neměla to v plánu, ale stalo se a nedalo se to vrátit zpátky.

„Ano, měl bych to vědět, ale chci to slyšet od vás, protože já to vím! A teď potřebuji, abyste si to uvědomila i vy sama," řekl klidným a vyrovnaným hlasem. Změny jeho nálad ji pomalu doháněly k šílenství. Hraje si s ní. Chce ji dostat na kolena. Dostat ji až na samé dno. Nebo jí sebrat i tu poslední hrdost, kterou v sobě měla.

„Nevzpomínám si," řekla s nezájmem. Nechtěla si vzpomenout! Chtěla zapomenout. Proto si podřezala žíly! Proto to všechno podstoupila, aby tady teď seděla se starým dědkem, který se jí snaží nalhat, že její život byl vlastně perfektní a jen ona si ho takto znetvořila k obrazu svému?

„Zkuste si vzpomenout," naléhal pořád, „copak si nevzpomínáte na vaše blízké, které jste měla ráda?"

Ironicky se zasmála a v hlavě si přemítala své „blízké". Nikomu z nich na ní nezáleželo. Všichni se k ní po nějakém čase obrátili zády a ona zůstala zase na všechno sama.

„Nemám žádné hezké vzpomínky na své blízké. Nezáleží mi na nich," odpověděla mu. Věděla, že to zní sobecky, ale možná chtěla, aby to tak vyznělo. Že se nakonec dokázala postarat sama o sebe a bez nich.

„Nezáleží? To je ale přece silné slovo.“ Zkoumavě se na ni zadíval a rukou si podpíral bradu.

„Není to silné slovo. Myslím to tak doopravdy. Je mi jedno, co s nimi bude. Tak jako se oni vykašlali na mě, tak i já jsem se na ně nakonec vybodla. Kdy mi naposledy pomohli? Schwálně... Řekněte!" Zamyšleně se na ni díval a pak se postavil a šel k zataženému závěsu. Odhrnul ho a za ním se objevilo další, v pořadí asi sedmé okno.

„Souhlasím s tebou. Nevím, proč jsem to neudělal už dřív. Jsem rád, že jsi mi konečně otevřela oči," řekl jí a vážně při tom přikyvoval hlavou. Nechápala, co se jí teď snaží říct anebo aspoň naznačit.

"Pojď ke mně blíž, ať z toho taky něco máš," pokynul jí rukou. Stále ještě nechápala, o co tady jde, ale poslušně se zvedla a šla za ním. Pohlédla z okna a uviděla plno lidí namačkaných kdesi v pustině.

„Vnukla jsi mi báječnou myšlenku," řekl jí, když se na něj nechápavě podívala, „protože... Řeknu ti to asi takto - vidíš tam ty dva lidi úplně uprostřed?" Přikývla a zaostříla, ale stejně nevěděla, o koho se jedná.

„Jsou to tvoji rodiče," vysvětlil jí.

„To není možné. To přeci není možné!" Vytřeštila oči a až teprve teď je poznala. Ty dva neviděla už pěknou řádku let.

„Tím svým proslovem jsi mi vnukla velmi dobrou myšlenku. Ale to už jsem ostatně říkal. Proto ti dám na výběr - chtěla bys raději, aby je zahubil oheň nebo velká voda?" Tázavě se na ni podíval. Slyšela dobře? Chce je zabít?!

„Je mi to jedno. Dělejte si, co chcete. Je to čistě vaše rozhodnutí," odpověděla s ledovým klidem.

„Dobrá, dal jsem ti na výběr. Zahubím je tedy všechny do jednoho tím, že na ně pošlu potopu. Ostatně jsem to už tak praktikoval jednou a je to velmi účinné," řekl prostě a začal se napřahovat. Zmateně a vyděšeně se na něj dívala, jak všechny ty ostatní nevinné lidi chce zabít jen kvůli těm dvěma. V hlavě měla zmatek. Měla nechat zahubit ty, co jí ze života udělali peklo? Ale copak za ty dva ubožáky musí platit i ostatní nevinní? Najednou kolem sebe ucítila vodu a takový ten příjemný čistý vzduch po dešti. Jenomže teď to znamenalo pohromu.

„Co blbnete, dyť jsou tam lidi!" zakřičela. „Nemůžete je přeci vyhubit jak obtížný hmyz!" Vytryskly jí slzy z očí.

„Co bych nemohl. Můžu všechno. Ne nadarmo to tady všechno řídím," pokrčil s nezájmem rameny, ale ruce dal zase podél těla. Spadl jí kámen ze srdce, když viděla, že už je po všem. Že už těm dole nic nehrozí. A i když jí její rodiče způsobili hodně zlého, taky jí dali něco, za co jim bude navždy vděčná. Dali jí

život. Umožnili jí vyzkoušet si, jak moc těžké je na Zemi obstát. Nebýt jich, tak by nikdy nepoznala svou babičku, kterou tolik milovala.

„Babička," vzlykala. „Babička bylo to jediné, co mě na světě těšovalo. Ona byla to, proč jsem se těšovala na další den. Bohužel ale odešla dřív, než jsme se stačily rozloučit. Najednou byla prostě pryč." Plakala a chtělo se jí ještě víc, když si vzpomněla na její vlídný úsměv a láskyplné pohazení. Všimla si, jak se vítězně usmál. Udělal to schválně? Chtěl ji schválně vyprovokovat, aby v sobě našla ještě sílu a odvalu vzpomenu si na osobu, která ji dělala šťastnou? Možná, ale jak řekl sám - on to tu řídí. A ON... on může všechno.

„Děkuji," řekla muži a usmála se na něj, „ale mám poslední otázku - budu muset nosit taky to bílé roucho?" řekla a oba se zasmáli.

Probuzení

Lucie Böhmová

Byl to den jako každý jiný. I se svou, nebudeme si nic nalhávat, trochu plnější postavou jsem se dobelhal do kuchyně, kde na mě čekaly samé pochoutky. Hned jsem se zahryzl do největšího kusu, který vypadal pěkně mastně, tak jak to mám nejradši. Po pořádné flákotě mi služebná nachystala talíř plný hříšných cukrovinek. Víím, že mi doktor zakázal mlsat kvůli vysoké hladině cukru, ale mě nezajímá, že mi ten amatér závidí mé mužné tělo, jež si ani sám s obsahem jeho konta nemůže dopřát.

To mi připomíná mou oblíbenou ranní činnost. Ani nemyslete na běhání! Cožpak jsem nějaké zvíře, abych se tu tak po ránu mordoval? Já jsem starosta, takové podřadné věci já nedělám! Já se rozhodně potit nebudu, na tyhle věci mám lidi, co to udělají za mě. Tohle nemá smysl, už zase přemýšlím nad jeho nápady, které mi neustále lezou na nervy. Potřebuju nutně čokoládu na uklidnění, ta je dobrá na nervy, doktore. Nikdy bych k němu do té jeho rádoby ordinace nevkročil, kdyby mi manželka nevyčítala, že se za chvíli nebudu schopný protáhnout do vedlejší místnosti.

Při pohledu do kalendáře jsem konečně nasadil svůj vítězný úšklebek. Dnes mám oznámit, že se bude bourat zdejší nemocnice a společně s ní zmizí ten otrava. Doufám, že hodně daleko. Jaká škoda, že se budou muset přemístit někam jinam, vážně mě to strašně moc mrzí. Ta ironie, poslední dobou se jí nemůžu zbavit.

Nasoukal jsem se do svého auta, rovnou jsem vzdal používání pásů, které nemohly zvládnout udržet někoho tak velkolepého jako jsem já. Sešlápl jsem plyn a rozjel se směrem k městskému úřadu, který ležel asi padesát metrů od mého domu. Proč bych se nesvezl, když stejně nikam jinam nejezdím, musím to auto trochu někdy vyvětrat, přece aby mi manželka nevyčítala, že si jejího dárku dostatečně nevážím. Dnes už jsem udělal pro své tělo dost, dokonce mě z toho šlapání na plyn zabořila noha. Možná bych si měl pořídit řidiče.

„Dobrý den, pane starosto,“ vítali mě všichni pracovníci městského úřadu, sotva jsem vkročil dovnitř. Tohle jsem si vážně užíval, nikdy nebudu mít dost jejich úcty k mé osobě.

„Připravte vše na dnešní veřejné oznámení,“ rozkázal jsem, zatímco jsem seděl ve své kožené židli s nohama na stole a popíjel horkou čokoládu.

Po dlouhém a útrpném papírování téměř nastal čas mého hlášení. Ještě párkrát jsem si stihl přečíst svůj proslov plný omluvných řečí, kterými mám zmírnit případný hněv občanů. Bez váhání vystupuji na pódium a rozhlížím se po lidech, kteří si zvědavě šeptají.

„Tímhle vám chci oznámit,“ dostal jsem se k hlavnímu důvodu programu, „že zde místo nemocnice postavíme velké nákupní centrum.“

„Děláš si snad srandu, ty tučnáku? Nejbližší město je daleko třicet kilometrů! Co budeme dělat, když budeme potřebovat do nemocnice?“ spustil na mě někdo z davu. Počítal jsem s takovými otravy, kteří budou dělat problémy.

„Jídlo a šaty taky potřebujete každý den. Je to šance, jak zvětšit populaci a návštěvnost našeho města,“ pronesl jsem hrdě.

„Bůůů. My chceme nemocnici!“ pořvávali dokola a dokola. Jak já bych jen potřeboval tu zlatou tabulku čokolády.

„To není můj problém, dostal jsem povolení a hodlám ho využít. Jestli máte problém, můžete se taky přestěhovat, nikdo vás tu nedrží,“ snažil jsem se zachovat si autoritu na svém území, „zítra začne demolice!“

Tohle vážně nebyl obyčejný den, pořádně jsem jim to natřel. Ten jejich pohled, když jsem oznámil, že se bude nemocnice bourat, byl přímo k popukání. Hned když jsem přišel domů, musel jsem se pochlubit mé manželce.

„Co že jsi udělal?“ vyjekla.

„Natřel jsem jim to,“ zopakoval jsem.

„Ty chceš nechat zavřít nemocnici? Proč jsi mi to neřekl? Jestli sis nevšiml, pracuju tam a mám to tam ráda,“ vyjela po mně.

„Ale zlato, nemusíš vůbec pracovat, nějaká podřadná práce nám k bohatství nepomůže, ale pořádné nákupní centrum, to je něco jiného. Můžeš si tam klidně otevřít vlastní stánek,“ snažil jsem se ji uklidnit. Bylo to bezvýznamné, akorát jsem to dělal horším, takže jsem se rozhodl, že ji raději nechám v klidu vypěnit.

Další den jsem už brzy ráno stál před nemocnicí. Nálada mi stoupla, když jsem zjistil, že se to obejde bez různých protestů a scének.

Zahájil jsem odpočítávání demolice: „jedna, dva...“

Už jsem se chystal dát povel k začátku, ale uslyšel jsem hluk vycházející z nemocnice.

„My nemocnici nedáme,“ zaslechl jsem.

Nezdálo se to jako skupinka lidí, ale téměř půl města, co se tam shromáždila.

„Počkejte, někdo je uvnitř,“ vykřikla osoba vedle mě.

Věděl jsem, že to nebude tak lehké, ale vážně jsem nepředpokládal, že ti blázni zajdou až tak daleko.

„Okamžitě vylezte ven, nebo zmizíte ze světa společně s touhle budovou,“ postrašil jsem je.

Začal jsem mírně podupávat nohou a pohledem hypnotizovat budovu, jako bych ji mohl zbořit pohledem. Kéž by mohli pocítit můj hněv na vlastní kůži, možná by se ani neopovážili mi vzdorovat. Po chvíli čekání mě přešla trpělivost.

„Jak myslíte! Začneme,“ zařval jsem, tak aby mě moc dobře slyšeli.

„Vážně šéfe? Když jsou tam lidi,“ zaváhal dělník, jenž měl završit tohle dílo.

„Proč jsou všichni tak hloupí? Jak myslíš, že bych je jinak vyhnal ven? Musím je trochu vyděsit, aby věděli, že nemají jinou možnost, než se vzdát,“ trval jsem na svém.

Lidé uvnitř už určitě museli cítit mírné chvění, ale stále nevycházeli. Bylo to tak deprimující. Měl bych jim ukázat, jaký někdy dokážu být.

„Jak myslíte! Kašlu na to, že jste uvnitř,“ neudržel jsem se, „zničte to!“

Dělník, kterého jsem si vyžádal, byl zbabělec. Odmítal pokračovat, když jsem mu nabízel velké peníze. Nechtěl si zašpinit svoje dělnické ručičky.

Už jsem z toho všeho šlel. Rozzuřeně jsem došel ke vstupu od nemocnice, prohledal jsem kapsy, abych našel mobil a zavolal jiného dělníka, jenže jsem ho nemohl nikde najít. V zadní kapse jsem našel zapalovač, na kterém mi na chvíli spočinul můj pohled. Tohle nikdy! Nejsm vrah. Nervózně jsem si pohrával se zapalovačem a pozoroval jsem malý plamínek. Najednou do mě někdo prudce strčil a já upadl. Když už jsem se konečně zvedl, všiml jsem si, že budova začíná vážně hořet. Sundal jsem si bundu a snažil jsem se s ní plamen uhasit. Bylo to marné.

Začal jsem křičet: „Privolejte hasiče!“

Jako by mě nikdo neslyšel a neviděl ten hrozný požár. Všichni procházeli okolo bez povšimnutí. Připadal jsem si tak bezmocně. Rozběhl jsem se k nejbližšímu člověku a popadl ho za rameno, ten se avšak pod mým dotekem rozplynul.

Vtom se mnou někdo začal třást.

„Vstávej, vstávej,“ třásla se mnou manželka. Celý zpocený jsem se probudil.

Pane bože, ještě že to byl jen sen. Rychle jsem se najedl a spěchal jsem do práce. Ten den jsme na radnici hlasovali. Byl jsem mezi těmi, co hlasovali proti výstavbě nového supermarketu. Přišel jsem o spoustu peněz, ale stále věřím, že ten sen byl upozornění na něco horšího.

Kateřina Hančová

Pohádka o polepšeném Jankovi

Byl nebyl jeden obyčejný mlýn, kde žil otec se svými třemi syny. Už od malička se o ně musel starat sám, protože jim umřela matka. A tak je učil všem možným řemeslům. A jak čas utíkal dál, synové dospěli do věku, kdy už tátovi nechtěli přidělávat starosti. Rozhodli se tedy, že půjdou do světa, najdou si manželky, živobytí a postarají se o sebe sami. Když nastal ten okamžik, vydali se do světa společně. Nejdřív se rozloučili s otcem, vzali si svých pár švestek a šli.

Ze začátku šli všichni stejnou cestou. Pak přišli k rozcestí, ze kterého vedly další tři cesty. Tak si bratři řekli: „Co kdybychom se rozdělili a šli každý jinou cestou? Každý si půjde hledat svůj osud a bude si žít svůj život.“

První cestou se vydal nejstarší syn, jmenoval se Lojza. Po dlouhé chůzi už byl unavený, ale naštěstí v dáli zahlédl rybník. Rozhodl se, že tam přespí. Když přišel k rybníku, přepadl ho hrozný hlad, a tak ho napadlo, že si uloví nějakou rybu. A jak tak lovil, zahlédl, jak ve vodě plave něco třpytivého.

Byl tak zvědavý, co by to mohlo být, až poznal, že je to zlatá rybka. „Tu musím mít!“ vykřikl. Pak pořádně upevnil prut, který si vlastnoručně vyrobil. A protože byl nejstarší a nejšikovnější, tak tu ryбку nakonec chytil. A jak to tak v pohádkách bývá, zlatá rybka mu řekla: „Jestli mě pustíš, splním ti tři přání.“

Lojza ani chvíli nepřemýšlel, protože dobře věděl, co chce. Proto řekl: „Za prvé bych si přál, abych si našel chytrou a starostlivou manželku. Druhým přáním by bylo, abych si našel krásné místo a na něm domeček. A do třetice bych chtěl spoustu jídla, protože mám velký hlad.“ „Dobrá tedy,“ řekla rybka, „splním ti všechna tři přání. Zdá se, že jsi rozumný a je vidět, že víš, co chceš.“ Lojza poděkoval a pustil ryбку zpátky do rybníka. „Ať se ti daří a jsi šťastný,“ zavolala a odplavala. Před Lojzou se objevila malá hostina a on šel spát zase jednou s plným žaludkem.

Příštího dne ráno se zvedl a pokračoval ve své cestě. A jak tak šel, jako by z nebe spadla, objevila se u lesíka krásná žena s dlouhými zlatými vlasy. Jak ji uviděl, nemohl z ní spustit zrak. Hned věděl, že je to ta pravá a okamžitě se do ní zamiloval. Také krásné paní se silák Lojza zalíbil a slovo dalo slovo a oba už zůstali spolu. V nedaleké vesnici měla svůj dům a Lojza se tam stal hospodářem.

Druhou cestou se vydal druhý syn Václav. Vedla k městu. Když tam Václav dorazil, zrovna se konaly trhy. Neváhal a šel se porozhlédnout po nějaké práci. Procházel uličkou, díval se po všech stranách, co, kde a kdo nabízí. Na konci řady uviděl kovářskou boudu. Mistr kovář byl mohutný postarší muž, zároveň i nejlepší kovář v širém okolí.

A protože Václava ze všeho nejvíc bavilo právě kovat, zeptal se ho, zdali by ho nevzal k sobě do učení. Kovář se chvíli rozmýšlel a pak řekl, že to s ním tedy zkusí, ale jestli nebude spokojený s jeho prací, tak Václav zase půjde. „Určitě vás

nezklamou," zaradoval se Václav. A tak když skončil trh, vydali se spolu ke kovárně. To Václav ještě nevěděl, že kovář nežije sám, nýbrž se svou dcerou Maruškou. V kovárně nádherně voněly buchtý přímo vytažené z trouby. „Už jsi zpátky, tatínku, a koho nám to vedeš?" ptala se Maruška. „Milá dceru, představuji ti tady Venouše, potkal jsem ho na trhu. Sám se nabídl, že chce u mě pracovat a že prý nebudu litovat. „Tak si pojd'te sednout, ať to nevystydne," zvala je dál srdečně Maruška.

„Jéé, povídkový, ty já mám nejraději," řekl Václav a začal se olizovat až za ušima. Pak kovář ukázal Venoušovi komůrku, kde mu Maruška pěkně ustlala. „Tak, Venouši, teď si pořádně odpočiň, abys měl zítra hodně sil, ráno ti všechno ukážu." A než stačily bít zvony, Václav usnul jako dudek.

Ráno se společně nasnídali a vypravili se do dílny. „Tak mi ukaž, co umíš," řekl kovář. Venouš se pustil do práce. Nakonec vyrobil podkovičku pro štěstí, kterou potom věnoval Marušce. „No, nebudeš tak špatný, jak jsem si myslel. Zaměstnám tě u sebe a budu tě přiučovat, abys nabral více zkušeností," usmíval se pod vousy kovář, kterému neušlo, jak to mezi Venoušem a Mařenkou jiskří.

Třetí cestou se vydal nejmladší Janek. Janek byl trochu lenoch a byl by nejraději, kdyby se vše udělalo samo a jeho to nestálo žádnou námahu. Nebyl ale hloupý, proto si vybral nejkratší cestu, která vedla přímo do malé vesničky. Když tam přišel, nikdo nikde. V tu dobu byl podzim, takže všude kroužily listy, a foukal slabý vítr. A místy svítilo i sluníčko. Sedl si na lavičku vedle hromady listů, a jak se listy odvalily na druhou stranu, všiml si, že na zemi leží lístek.

Zvedl ho, podíval se na něho a zjistil, že je to los do Lotynky. A protože se nudil a byl líný hledat si práci, řekl si, že nebude marné zjistit, jestli třeba něco nevyhrál. Tak šel do krámku, kde visel seznam čísel výherních losů. A ejhle! Potkalo ho štěstí. Jeho los skutečně vyhrál! A ne zrovna málo. Jenže Janek byl Janek! Místo aby začal rozumně přemýšlet, co udělá s lehce nabytými penězi, nenapadlo ho nic lepšího, než pozvat celou vesnici do hospody na oslavu svého nálezu.

Přátelství je dobrá věc, ale jak to tak bývá, na toho, kdo má peníze a nemá rozum, se nalepí všelijací lidé. Dokud bylo peněz dost, „přítel“ byla spousta. A tak Janek hostil kdekoho, koupil si velký dům na náměstí, jezdil v kočáře, nosil drahé oblečení a rozhazoval plnými hrstmi. Měl pocit, že tolik peněz nemůže nikdy utratit. Ale ouha! Byl příliš důvěřivý. Nejenže jeho přátelé jedli na jeho účet, ale

dokonce ho i okrádali. A tak se stalo, že Jankovy peníze roztály jako sníh na slunci. Než si to uvědomil, přišel o koně, kočár, dokonce i o drahý dům. Jak se říká - lehce nabyl, lehce pozbyl. Janek seděl zoufale s hlavou v dlaních. Nevěděl kudy kam, ale své bratry ani otce o pomoc požádat nechtěl. Ve své bezvýchodné situaci si najednou uvědomil, jak byl hloupý. Kolik dobrého mohl pomocí tolika peněz vykonat, kolika lidem pomoci. A on celé své jmění rozházel s kumpány, kteří za to nestáli.

Najednou přišla pomoc, odkud to nečekal. Přišel za ním hostinský, kterému dlužil nejvíce peněz. Tomu se nezkušeného mladíka nakonec zželelo, a když viděl jeho upřímnou lítost nad celou situací, nabídl mu, že si dlužnou částku může u něho odpracovat.

Hostinský ho nijak nešetřil. Kromě hospody měl totiž také hospodářství a řeznictví. Práce bylo dost a dost a on neměl žádného syna, který by mu pomohl, a proto musel najímat placené pomocníky. Jenže na ty není nikdy moc spoleh. Na Janka si však dohlédl sám. A viděl, že po počátečních nezdarech mu jde práce od ruky. I Janek přestal po čase brát práci jako trest, ba co víc, začala se mu líbit. Hostinský nebyl nelida, nevyužíval své situace a nechoval se k Jankovi zle. Ani Aničce, jediné své dceři nebránil, aby se do Janka zakoukala.

Když se nakonec hostinský přesvědčil, že se z Janka stal správný chlap, dal mu svoji dceru za ženu. A tak se Janek v životě poučil. Pochopil i smysl věty, kterou mu jeho moudrý táta často říkal: „Všechno zlé je k něčemu dobré!“ I když si nabil nos, i když přišel o všechno, nakonec dostal to nejlepší, co ho mohlo v životě potkat. Hodnou ženu, dobrou práci a šťastnou a spokojenou rodinu.

Myslíte, že je to konec naší pohádky? No, mohl by asi být. Ale já vám povím, že příběh o synech pokračoval dál. Před tím, než se bratři rozešli na rozcestí, si totiž řekli, že sem přijdou přesně za rok, aby věděli, co se u nich přihodilo a změnilo. A co si slíbili, to se taky stalo. Jednoho dne se všichni tři zase sešli u nádherného dubu, který stál u rozcestí. „Hele, hoši, co kdybychom šli navštívit našeho otce, přece jen jsme ho už dlouho neviděli, měli bychom zjistit, jak se mu daří.“

Tak se všichni vydali za otcem. Když dorazili k mlýnu, viděli, že je starý a pochroumaný. Neváhali, vyhrnuli si rukávy a pustili se do práce. Musí přece také pomoci člověku, který je tak dobře vychoval. Starý táta byl radostí bez sebe, že vidí kluky živé a zdravé. A kluci byli šťastní, že vidí tátu. Dva synové zvládli svoji

zkoušku výborně, ale táta byl nejvíc pyšný na toho nejmladšího, na Janka. Ptáte se proč? Inu proto, že se nakonec přece jen dokázal včas poučit.

A zazvonil zvonec a pohádky o polepšeném Jankovi je konec!

Alexův boj s námořnictvem

Kateřina Orságová

Leila vstoupila na terasu. Zavřela za sebou prosklené dveře a zamžourala do noci. Byla taková tma, že jen stěží rozeznávala jeho siluetu, ale hned jí došlo, že na lavičce sedí její šestnáctiletý nevlastní syn.

„Alexi! Tak tady jsi,“ vydala se k němu, „můžu si přisednout?“

„Hm.“

„Táta se po tobě sháněl,“ právě probíhal rozlučkový večírek, který Alexův otec uspořádal v jejich vile. Sešla se asi stovka lidí, převážně jeho přátel z námořnictva.

„Vždyť jsem si poslechl celej ten jeho trapnej proslov a dokonce jsem mu zatleskal,“ ušklíbl se.

„Vypařil ses hned po přípitku.“

„No a?“ pozvedl obočí.

„Je to tvůj táta. Zítra odjíždí, aby se mohl připravovat na další válečnou misi. Víš, jak teď přede všema vypadáš? Všichni budou mít pocit, že ti na něm nezáleží a nechceš se s ním rozloučit.“

„Neříkej. Já mu ničím reputaci u kámošů vrahů? To mě moc mrzí, opravdu,“ zasmál se ironicky.

„Jinak pro tvou informaci, je pořád někde pryč a tohle rozhodně není první snobskej večírek, co pořádá. Je mi blbě ze všech těch lidí, co se u nás přezírají a baví se o tom, jak se těší na další válečnou misi, kde potopí spoustu ponorek a zabijou tak stovky, možná tisíce lidí.“

„Alexi, to přece nejsou žádní vrahové! Jak něco takového můžeš říkat?! Vždyť slouží u našeho válečného námořnictva a bojují proti všem těm,“ zarazila se, protože si nemohla vzpomenout, „však víš, nepřítelům,“ nemohla si vzpomenout,

proti komu se chystají bojovat. Přítel jí jistě řekl, s jakou zemí se momentálně válčí, jenže Leila ho pořádně neposlouchala. O námořnictvo se nezajímala. Věřila, že se o přítele nemusí bát. Bylo jí líto, že odjíždí. Chodila s ním teprve pár měsíců. Následující výprava pro Leilu znamenala především první odloučení.

Alex se zasmál. Nebyl to vůbec veselý smích. Přestože měl Leilu docela rád, vytáčela ho její lehkomyšlnost.

„Ano, vím. Na rozdíl od tebe mi není jedno, kdo kvůli našemu skvělému námořnictvu umírá.“

„Já taky nejsem nadšená z toho, že tvůj táta riskuje svůj život, aby zničil nepřátelské loďstvo a zachránil naši zemi,“ řekla tiše.

„Mohla bys už sklapnout,“ utrl se na ni, „ničemu nerozumíš. Nemám náladu na tvoje kecy. Běž se bavit za ostatníma a mě nech být.“

Pár vteřin mlčela. Nechtěla Alexe naštvat. Měl pravdu v tom, že válčení vůbec nerozuměla. Zkrátka věřila, že její přítel dělá správnou věc.

Sklopila oči: „Musíš si myslet, že jsem úplně blbá. Promiň, že jsem tě otravovala.“

„Nejsi blbá, Leilo. Věř mi, že se o válečný námořnictvo a dění ve světě zajímám už dlouho. Chápu, že ses jen snažila opakovat to, co jsi slyšela od táty. Zním jeho přednášky zpaměti a mám jich plný zuby. Moje názory nezměníš, nemá cenu se snažit.“

„Fajn. Co mám teda říct tvému tátovi?“

„Nic slušného mě nenapadá.“

„Alexi!“ okřikla ho. „Chtěl vědět, kam jsi šel, co děláš a kdy se vrátíš.“

Oba se vydali ke dveřím.

„Budu ve svém pokoji, poslouchat nějakou hudbu. Na tu jeho směšnou párty se pochopitelně vracet nebudu. Hezky se bav,“ věnoval jí sarkastický úsměv.

Max postával u baru v jídelně a popíjel whisky. Občas prohodil pár slov s některým ze svých hostů, tím si krátil čekání na přítelkyni. Lítoval, že ji poslal hledat Alexe.

„Alex je u sebe v pokoji, jestli s ním chceš mluvit,“ pokusila se o bezstarostný tón, „říkal něco v tom smyslu, že nesnáší párty.“

„Sarkasmus. Jediná věc, ve které je dobřej, spratek.“

„Takhle se chová vždycky, když někam odjíždíš?“

„Někdy i huř. Říkal jsem ti, že je to zmetek, ne,“ ušklíbl se, „nenávidí námořnictvo, nenávidí tenhle stát, nenávidí všechno a nejvíc nenávidí mě.“

Leila mu položila ruku na rameno.

„Je to teenager, Maxi. Nemá rád tvou práci. To přece neznamena...“

Přerušil ji Maxův výbuch smíchu.

„Čemu se směješ?!“

„Tobě, puso. Nesnaž se mi něco nalhat. Alex se nezmění. Jsem smířenej s tím, jakej je. Akorát bych byl rád, kdyby mi přestal dělat ostudu přede všema.“

„Maxi, zítra odjíždíš na několik měsíců pryč. Přece se s ním nechceš rozloučit ve zlým.“

„Nechci,“ polkl, „dal jsem mu možnost být tu s náma.“

„No jo,“ objala ho, „stejně si myslím, že bys za ním měl zajít. Jsi dospělej, Maxi. Dokážeš se vypořádat se stovkama nepřátel. Nevidím důvod, proč bys nezvládl usmířit se s vlastním synem.“

„Máš pravdu. Alex pro mě nepředstavuje žádný problém.“

„Hlavně na něj buď milej.“

„Jako bych snad někdy nebyl.“

Druhý den ráno zabušil Max na dveře Alexova pokoje. Kdyby nebylo zamčeno, s klepáním by se vůbec neobtěžoval.

„Alexi, odemkni!“

Alex se neochotně zvednul.

„Co je,“ zeptal se mrzutě, když otevřel dveře.

„Musím s tebou mluvit.“

Alex se otrásl: „Nechci nic slyšet.“

„To máš blbý,“ lehce Alexe odstrčil, šel se posadit na okraj jeho postele, „včera ses vypařil, tak pokecáme dneska.“

„Vyslechl jsem tvůj projev. Připil jsem si s tebou a chvíli se tam zdržel, přesně jak chtěl.“

„Doufal jsem, že se dočkám aspoň trochu uznání, ale o tom s tebou mluvit nechci.“

„Zabíjení lidí si uznání nezaslouží!“

„To mám jako jít a říct vojákům: Nestřílejte, vždyť jsou tam lidi?“ ušklíbl se ironicky. „Nebud' směšnej, Alexi.“

„Bez komentáře,“ utrousil našťvaně.

„Počkej!“ chytil ho za paži, „nechci odjet takhle rozhádanej. Vím, že máme odlišný názory. Je mi jasný, že nemá cenu tě přesvědčovat o tom, že jsem dobřej člověk, ale jsi můj syn, záleží mi na tobě a nechci, abys mě nenáviděl.“

Alex chvíli překvapeně mlčel.

„Myslel jsem, že jsem tě zklamal, tím jak nenávidím tvou práci. Nemyslím si, že jsi špatnej člověk. Vadí mi, že děláš věci, který podle mě nejsou správný. I přesto tě mám rád.“

„Vážím si toho.“ Max ho objal.

„Budeš mi chybět, Alexi.“

Generace Y

Anežka Horáková

Jako krysy. Pochcípali tam jako krysy. Z věšáku u dveří spadl klobouk, těžce se odkulil do kouta.

Zásah. Jako krysy.

Winston vztekle drtil v ústech doutník. A co já – teď, tady?

Víte, my nahoře taháme za špagátky, slyšíte dobře, za špagátky, a vy dole pak klidně můžete chcípnout. Jako krysy, yes, jako krysy, řekne jim. Bude to pravda.

Jak jinak vysvětlit, že si jeden chlápek s knírkem postavil hlavu? A že my jsme mu ustoupili. A když jsme pak chtěli bojovat, že jsme je poslali – JAKO KRYSY.

Winston si nasadil klobouk, chvíli postál v koutě. Oknem sem probleskovalo květnové slunce. Krásný den. Nic víc, než proud krve, slzí a potu. Nic dražšího a zároveň ubožejšího dnes k nabídnutí nemáme.

...

-Mamííí, a proč jsou Rusáci zlí a Američani hodní?

-Protože Děda Mráz nemá na kolu.

-JO! Kola, půjdeme na kolu! Prosíííím!

-Zapomeň. Rozežírání ti to zuby.

-Tak proč sou ti Rusáci zlí?

-Protože ... /Protože to někdo řekl. A slova mají moc. Zvlášť když má moc ten, kdo je vysloví./

Rozežírám tě to zevnitř. Znáám tě. Nejsi takovej. Nebyls takovej. Včera, předevcírem.

Když jsem došla domů, zase před tím strojem seděl, byl v něm utopenej. A pokud jsem to odpozorovala správně, byli takoví dneska všichni. Generace Y. Tak to řekli chytrí pánové a hodili tím naše chyby na triko vývoji. Naše generace měla jejich generaci něco naučit. Jenže jí místo nás učí tyhle bedýnky plný nakousaných jablíček. Kdo ví, co jí učí.

Bojím se, slyšíš? Vo tebe, blbečku. Vzpomínáš na ten zub? Jak jsem ho dala do sklínky s kolou, abys viděl, co to s ním udělá. A tys byl malej a lek ses a začal jsi raději pít vodu. Dodnes na kolu nešáhneš. Jenže tebe z tvýho těla nevyříznu, takže se ve skleničce nikdy neuvidíš a nikdy se nelekneš.

-Umeješ po večeři nádobí.

-Jo, neruš.

Vytáhnu kapesník.

Asi jsem citlivka. Asi to moc prožívám, říkal jeho otec.

... protože nejen slova mají moc. Moc má i ten, kdo jimi vládne - tím větší je jeho odpovědnost. Takže jsem raději spíš mlčel, když mi vyčítala, že se o něj vůbec nestarám. Pravidlo číslo jedna: nevměšovat se. (Správně to mělo být jedenáctero a to jedenáctý přikázání by znělo přesně takhle, nevmísíš se. Mezi manželku a matku, mezi syna a dceru, mezi manželku svou a syna svého.)

-Copak ty to nevidíš? Jak ho to zabíjí?

-Nadělaš. Je to kluk, zajímá ho technika.

-Zajímalo ho ale taky něco jinýho, ještě nedávno. (My sme měli jinačí život, vzpomínáš? A byl krásnej. A ty jsi říkal, že bys ho nevyměnil za nic na světě. Mě bys nevyměnil za nic na světě. Podívej se na sebe dnes. Taky tě to rozežralo.)

-Víš, kolik maj ajt'áci?

-Nechci vědět. (Všude samej ajt'ák. Nikdo už pomalu nic jinýho neumí. Ty mašinky jim taky vyráběj jiný mašinky, protože tak komplikovanou věc jeden

člověk nepojme. Kdyby se jim to tak porouchalo, ztratil se někde návod nebo co já vím -)

-Maj práci, holka. To se dneska cení.

(Tenkrát jsme si cenili i jinejch věcí. Žili jsme opravdovej život, ne jeho náhražku. Dovopravdy jsme spolu mluvili, tváří v tvář. Dovopravdy jsme se řízli a tekla pravá krev. A natloukli jsme si koleno a rozbili si hubu. Bez rozbité huby v džungli nepřežiješ. Rozbitá huba ti říká, dávej bacha, kámo.)

Bojí se o něj až moc. To s tím nevměšováním jsem asi nemyslel vážně. Jenže pro ni by takový příkázání být mělo. Přehání to a brzdí ho v rozletu. Myslí si, že je pořád ta doba svobodnýho potulování po lesích. Toulej se dneska chvíli po lesích a za tejdén jseš na NOVĚ nebo na Primě, s tklivou hudbou v pozadí. Dneska už bez pécěčka nepřežiješ, pokud chceš, aby z tebe něco bylo. Lidi jsou rozlítaní po celým světě a pokud s nima chceš komunikovat, rozhodně to nejde face to face. Počítač potřebuješ k práci i ke studiu. A to ty přece chceš, ne? Aby kluk něco uměl a k něčemu byl.

Ještě před nedávnem byl docela malej a hodnej. Holky se vždycky hádaly, která bude muset poskládat prádlo a on se zvedl a udělal to. Co se s ním stalo? Co se to děje s jeho generací? Co se to stalo s náma...

-Magdinko... nezlob se. A neplač.

...

Slova mají sílu. A tenhle svět jich je plný. Je z nich postaven. Všichni chtějí slova. Winston nakrčil obočí, podíval se do zrcadla, upravil záhyby kabátu. Raději z čísel by měl být svět. Čísla se nepřetvařují. Čísla nezabíjí. Nelžou. Buď jsi jednička, nebo nula. Nic mezi tím. Volba je na tobě. Jednička, nebo nula.

Marná snaha, všichni chtějí slova. Řekne jim pravdu. Slzy, pot a krev.

Ano, poteče krev – skutečná krev.

Významné kulturní a komunitní centrum Vyškova

Zajišťujeme, poskytujeme, pořádáme:

- půjčování
 - kvalitních knih z oblasti beletrie a společensko-vědní literatury pro dospělé i dětské čtenáře
 - CD nosičů – hudebních i audioknih
 - denního tisku, odborných časopisů a společenských magazínů
 - regionální literatury
 - čteček elektronických knih
 - deštníků

- besedy s autory, křty knih, vzdělávací pořady
- hudební pořady s velkoplošnou projekcí
- aktivizační programy – trénink paměti a kroužek zábavné logiky
- práce s dětmi a mládeží – besedy, hry, soutěže
- pořádání výstav a vernisáží
- Akademie 3. věku – vzdělávání pro seniory
- S kočárkem do knihovny – besedy pro maminky i tatínky na RD
- Pojd'me si zazpívat s ...
- internet pro veřejnost
- služby a integrační programy pro handicapované spoluobčany, např. rozvoz knih pro imobilní čtenáře
- knihovnicko-bibliografické lekce
- vypracování rešerší, bibliografické a faktografické informace
- meziknihovní výpůjční služba
- reprografické služby pro veřejnost
- databáze e-mailů pro oznamování akcí a knižních novinek
- zasílání upozornění před koncem výpůjční doby a platnosti průkazu
- připojení na Wi-Fi v budově knihovny zdarma
- pověřená knihovna – poradenská a konzultační činnost, nákup a distribuce výměnných souborů pro knihovny obcí regionu



Poslání nadace

Posláním nadace je podporovat vytváření podmínek pro plnohodnotný život lidí regionu nezávisle na jejich věku, sociálním postavení či zdravotním stavu. Za tímto účelem nadace každoročně vyhlašuje grantové řízení, ve kterém podporuje veřejně prospěšné projekty neziskových organizací ve městě Vyškově a v okrese Vyškov.

Cílem nadace je monitorovat potřeby a priority komunity a získávat finanční prostředky na jejich podporu.

Tři brány
komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci

Dukelská 121/6
682 01 Vyškov
Tel.: 603 798 031
e-mail: nadace@tribrany.cz
www.tribrany.cz

Číslo účtu: 201781448/0600

Tento Sborník vydaly společně Knihovna Karla Dvořáčka ve Vyškově a Tři brány, komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci Vyškov v březnu 2014.

K vydání připravila Zdeňka Adlerová.

Obrazové přílohy - není-li uvedeno jinak - pocházejí z archivu Knihovny Karla Dvořáčka.

Vychází za finanční podpory Komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci Tři brány.